

Na spoločnej ceste k lepšiemu životnému prostrediu

Od nástupu novej vlády uplynul rok a je tu priestor obzrieť sa aj na dianie v rezorte životného prostredia. Tento prvý rok môžeme hodnotiť ako náročný, ale úspešný a plný výziev. Podarilo sa nám napríklad uvoľniť čerpanie európskych peňazí z Operačného programu Životné prostredie. Stalo sa tak už vlni koncom júna po intenzívnych rokovaniach s Európskou komisiou. Uvoľnením platieb sme si uvoľnili ruky, aby sme mohli v tomto období vyčerpať čo najviac prostriedkov. Našej krajine to pomôže najmä pri plnení záväzkov voči Európskej únii vo vodnom hospodárstve, pri dobudovaní protipovodňovej ochrany a eliminovaní rizík environmentálnych záťaží. Operatívne bolo potrebné odstrániť dedičstvo minulosti v podobe viacerých konaní Európskej únie voči Slovensku, najmä v odpadovom hospodárstve, kde nám reálne hrozila vysoká pokuta.

Slovenská republika prijala minulý rok nový systém obchodovania s emisnými priemyselnými kvótami (EUA). Kvalitnú prípravu rezortu potvrdzuje aj fakt, že sa podarilo v minulom roku na dražbe úspešne predať postupne celý objem emisných povoleniek (EUA), pridelených pre rok 2012. Intenzívne pracujeme aj na predaji emisných kvót (AAU) na základe Kjótskeho protokolu. Dôsledkom týchto procesov by malo byť

zníženie emisií CO₂ a zvýšenie účinnosti boja proti globálnemu otepľovaniu. Za dôležitý pokladáme aj prínos envirorezortu pri rokovaniach o rozhodnutí podniku U. S. Steel zostať v Košiciach. Zaujali sme jasný a zásadný postoj v zložitých prípadoch ťažby nerastných surovín. V rámci nich zaznela moja jednoznačná podpora verejnosti pri zákaze ťažby zlata v Detve kontroverznou kyanidovou metódou a rezonoval aj môj rozhodný nesúhlas s ťažbou uránu v lokalite Jahodná – Kurišková pri Košiciach.

V uplynulom roku sme si pripomenuli viacero okrúhlych výročí, napríklad dvadsať rokov prevádzky vodného diela Gabčíkovo. Predstavitelia štátov sveta sa zišli v brazílskom Riu de Janeiro na Samite RIO+20, kde sme podporili viaceré racionálne ciele a zámery EÚ na riešenie globálnych environmentálnych problémov, ktoré majú značný dopad na sociálno-ekonomický rozvoj. Svet začal hovoriť o zelenej ekonomike, zelenom raste a zelenej budúcnosti ako asi jedinej reálnej perspektíve ľudstva, ohrozeného prírodnými pohromami, krízami a najmä úbytkom viacerých strategických zdrojov pri rastúcich nárokoch na ich využívanie. Envirorezort sa preto za uplynulý rok sústredil na úsporné ciele a prípravu viacerých opatrení nielen zvyšujúcich efektívnosť práce a využívanie potenciálu, ale aj skvalitňujúcich právne a ekonomické nástroje v prospech zlepšovania životného prostredia a života našich občanov. Intenzívne však pracujeme na významných rozvojových dokumentoch environmentalistiky. Koncom marca sme schválili Orientáciu, zásady, priority a hlavné úlohy starostlivosti o životné prostredie SR na roky 2014 – 2020 ako novú prierezovú rezortnú koncepciu štátnej environmentálnej politiky aj pre prípravu Operačného programu v oblasti životného prostredia na uvedené roky. V rámci 7 priorít ide o 85 hlavných úloh najmä investičného charakteru, zameraných na ochranu a racionálne využívanie vôd a integrovaný manažment povodí, adaptáciu na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a protipovodňovú ochranu, starostlivosť o biologickú diverzitu, prírodné dedičstvo a krajinu, ochranu ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme,

zavádzanie nízkouhlíkových a environmentálne vhodných technológií, ochranu a racionálne využívanie horninového prostredia, odstraňovanie osobitných environmentálnych rizík a environmentálnych záťaží, minimalizáciu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu, efektívne využívanie zdrojov a rozvoj zelenej ekonomiky.

Len nedávno sme predstavili legislatívny zámer zákona o odpadoch. Veríme, že Slovensko sa posunie aj v tomto smere k moderným európskym krajinám a podarí sa nám zvrátiť stav, keď väčšina odpadu končí na skládkach. Samozrejme, pred nami je ešte dlhá cesta a zložitá pripomienkové konanie, ale veríme, že na konci budeme mať funkčný a pokrokový systém zaobchádzania s odpadom. Ako väčšina zásadných zmien si však aj tieto vyžadujú nové poznatky a zmenu myslenia celej spoločnosti. Preto sme do novej environmentálnej koncepcie zaradili ako prioritu aj podporu environmentálnej výchovy, vzdelávania, vedy, výskumu a vývoja, environmentálneho monitoringu a informatiky, ako aj zavádzania dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky. V rámci environmentálnej výchovy sme pripravili aj 19. ročník medzinárodného festivalu ENVIROFILM, ktorého popularita rastie a každým rokom sa k nemu pripájajú nové mestá. Ani tento rok nie je výnimkou. V tomto roku sa dokonca festivalovým mestom stala aj Bratislava. Verejnosť od západu až po východ Slovenska tak bude mať možnosť navštíviť jeho bohatý program a uzrieť množstvo kvalitných environmentálnych filmov z celého sveta. Záujemcovia o Envirofilm už nebudú musieť cestovať len do jeho srdca – Banskej Bystrice. V každom z deviatich festivalových miest ich na pripravovaných enviropodujatiach srdečne privítame.

Peter Žiga
minister životného prostredia Slovenskej republiky